

مجموعه قوانین و مقررات عفاف و حجاب

حجت الاسلام والمسلمین
علیرضا فجری

با مقدمه:

دکتر عادل ساریخانی

(ریاست دانشکده حقوق دانشگاه قم)

سرشناسه	:	فجری، علی رضا، ۱۳۶۲.
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	مجموعه قوانین و مقررات عفاف و حجاب / علیرضا فجری.
مشخصات نشر	:	تهران: خرسندی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۲۷۲ ص
شابک	:	978-600-114-206-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	پوشاک -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	حجاب اسلامی -- قوانین و مقررات -- ایران
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۱ م ۳۱۳۷/۷ KMH
رده بندی دیویی	:	۳۹۱/۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۸۰۱۵۶۶

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین
تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - باین تر از خیابان لبافی نژاد
کوچه مینا - پلاک ۲۰

تلفن ۵ - ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

مجموعه قوانین و مقررات عفاف و حجاب

علیرضا فجری

چاپ اول - ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-206-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۲۰۶-۲

بسم تعالی

پوشش و حجاب از مسایلی است که از ابعاد گوناگون اعتقادی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و ... قابل بحث و بررسی است.

از دیدگاه قرآن کریم انسان با نخستین ترک اولی، خود را در حالت برهنگی یافت و در صورتی که ظاهراً سابقه‌ای از این حالت عریان بودن نداشت بر اساس ندای فطری و وجدانی خویش درصدد پوشاندن حداقل قسمت‌هایی از بدن خود برآمد.^۱ این قضیه قرآنی نشان‌گر آن است که حجاب و عفاف امری بهشتی و عریان بودن انسان امری است که برخلاف آن است. قرآن مجید در آیات دیگری در مقام بیان صفات بهشتیان می‌فرماید: (إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فَيَا وَ لَا تُؤْوَى) شما در بهشت گرسنه نمی‌شوید و احساس برهنگی نیز در شما ایجاد نمی‌گردد؛ بنابراین از نگاه وحی، پوشش وسیله‌ای است که انسان را به حالت بهشت و بهشتیان نزدیک می‌نماید.

از منظر حقوقی نیز مسأله پوشش بخصوص مسأله پوشش زنان در قرآن کریم مورد اهتمام ویژه قرار گرفته است. از نظر حقوق جزا نیز پوشش به عنوان امری که مربوط به حق خلوت و حریم خصوصی انسان است مورد توجه قرار می‌گیرد؛ بدان معنی که انسان حق دارد که با پوشش مناسب، تعالی روحی و درانی خود را حفظ نموده و دیگران را از ورود به این حیطه خصوصی منع کند که این امر مورد عنایت و تأکید سیستم‌ها و نظام‌های مختلف حقوقی البته با تفاوت‌هایی در محدود و نوع پوشش قرار گرفته است.

از نظر طبیعی نیز خلقت انسان به دست خالق توانا به نحوی طراحی شده است که برخلاف دیگر جانداران حداقل احساس نیاز به حجاب و پوشش را دارد و هر مقداری که

۱. فَكَلاَ بَيْنَهَا قَدَرَتْ لَهَا سَوَآئُهُمَا وَ طَلِقَا خَضِرَانِ عَلَیْهِمَا مِنْ وَرَى الْجَنَّةِ وَ غَضَىٰ أَدَمُ وَهُوَ فَتَوَىٰ سوره طه، آیه ۱۲۱

۲. سوره طه، آیه ۱۱۸

از پوشش انسان کاسته می‌شود مانند این است که انسان چه از نظر درونی و چه از نظر بیرونی به حیوانیت نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود.

با این مختصر در می‌یابیم که مسأله پوشش و حجاب به طور کلی در انسان و به‌طور ویژه در بانوان بایستی مورد مذاقه فلسفی، اخلاقی، حقوقی، فرهنگی و اجتماعی قرار گیرد. با این حال با توجه به این‌که حجاب جزء ضروریات دین اسلام است و قوانین مدنی و جزایی به آن پرداخته‌اند لکن متأسفانه فعالیت علمی پژوهشی بایسته‌ای در این زمینه قلمی نشده است. لذا فعالیت جناب حجت‌الاسلام آقای علیرضا فجری از این جهت می‌تواند این امر مهم را از جهت حقوقی و قانونی در منظر توجه عالمان و اندیشه‌وران و دانشجویان و طلاب علوم قرار دهد، به‌خصوص که ایشان در ابتدا به مبانی و اهداف این امر توجه نموده‌اند. امید است این اثر مرضی رضای حضرت حق جل و اعلا و عنایت حضرت بقیه الله ارواحنا فداء و استفاده همگان قرار گیرد.

عادل ساریخانی

رئیس دانشکده حقوق دانشگاه قم

خردادماه ۱۳۹۱

فهرست

مقدمه ۱۷

بخش اول - اصول، مبانی و راهبردهای عفاف و حجاب

فصل اول: اصول و مبانی گسترش فرهنگ عفاف ۲۳

فصل دوم: راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف ۲۶

بخش دوم - وظایف تخصصی دستگاه‌ها و سازمان‌ها در خصوص گسترش عفاف و حجاب

الف) سازمان‌های تحت نظارت رهبری ۳۳

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی ۳۳

۲. سازمان صدا و سیما ۳۳

۳. سازمان تبلیغات اسلامی ۳۷

۴. نیروی مقاومت بسیج ۳۸

ب) قوه مجریه ۳۹

۱. وزارتخانه‌ها ۳۹

۱-۱. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۳۹

۲-۱. وزارت کشور ۴۲

۱-۲-۱. شهرداری ۴۳

۲-۲-۱. نیروی انتظامی ۴۴

۳-۱. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ۴۶

۴-۱. وزارت آموزش و پرورش ۴۷

۵-۱. وزارت ورزش و جوانان ۴۹

۶-۱. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۵۲

۷-۱. وزارت امور خارجه ۵۳

۸-۱. وزارت صنعت، معدن و تجارت ۵۴

۹-۱. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۵۶

- ۱۰-۱. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۵۸
- ۱۱-۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۵۹
- ۱۲-۱. وزارت راه و شهرسازی ۵۹
۲. سازمان‌های وابسته به ریاست جمهوری ۶۲
- ۱-۲. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ۶۲
- ۲-۲. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۶۳
- ۳-۲. سازمان بهزیستی کشور ۶۴
- ۴-۲. مرکز امور زنان و خانواده ۶۵
- ج) قوه مقننه (مجلس شورای اسلامی) ۶۶
- د) قوه قضائیه ۶۶
- هـ) سازمان‌های غیر دولتی ۶۷
- ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر ۶۷

بخش سوم- عفاف و حجاب در قلمرو پوشش و لباس

- فصل اول: سیاست‌های کلی حکومت در برابر پوشش ۷۱
- فصل دوم: طراحی و تولید پوشاک و البسه ۷۶
۱. سیاست‌های مربوط به طراحی و تولید پوشاک و البسه ۷۶
- الف) سیاست‌های تشویقی ۷۶
- ب) سیاست‌های حمایتی ۷۷
۲. اعمال مجرمانه مربوط به تولید پوشاک و البسه ۸۰
- تولید لباس‌ها و نشانه‌های مشخصه گروه‌های ضداسلام یا انقلاب ۸۰
۳. مصادیق پوشاک تولیدی غیرمجاز ۸۱
- مصادیق غیرمجاز در تولید انواع البسه ۸۲
- فصل سوم: واردات و صادرات پوشاک و البسه ۸۴
۱. سیاست‌های مربوط به واردات و صادرات پوشاک و البسه ۸۴
۲. اعمال مجرمانه ۸۴
- واردات لباس‌ها و نشانه‌های مشخصه گروه‌های ضداسلام یا انقلاب ۸۴
۳. مصادیق پوشاک وارداتی غیرمجاز ۸۶

فصل چهارم: عرضه و فروش پوشاک و البسه.....	۸۷
۱. سیاست‌های مربوط به عرضه و فروش پوشاک و البسه.....	۸۷
الف) سیاست‌های مدیریتی و نظارتی.....	۸۷
ب) سیاست‌های تشویقی.....	۸۷
ج) سیاست‌های حمایتی.....	۸۸
۲. اعمال مجرمانه.....	۸۸
الف) فروشگاه‌ها.....	۸۸
ب) دشت فروش‌ها.....	۹۰
ج) نمایشگاه‌ها و جشنواره‌ها.....	۹۰
د) مصادیق پوشاک غیرمجاز برای توزیع و فروش.....	۱۰۰
فصل پنجم: مصرف‌کنندگان پوشاک و البسه.....	۱۰۱
۱. سیاست‌های مربوط به مصرف‌کنندگان پوشاک و البسه.....	۱۰۱
الف) سیاست‌های نظارتی.....	۱۰۱
ب) سیاست‌های تشویقی.....	۱۰۱
ج) سیاست‌های تقنینی.....	۱۰۲
د) سیاست‌های تبلیغی و ترویجی.....	۱۰۲
هـ) سیاست‌های آموزشی و تربیتی.....	۱۰۳
۲. اعمال مجرمانه.....	۱۰۵
الف) عدم رعایت حجاب شرعی.....	۱۰۵
الف - ۱. در اجتماع.....	۱۰۵
الف - ۲. در مراکز و مؤسسات.....	۱۰۶
ب) استفاده از لباس‌ها و نشانه‌های مشخصه گروه‌های ضداسلام یا انقلاب.....	۱۰۷
ج) آرایش یا پوشیدن لباس‌های خلاف شرع یا مروج فساد یا هتک کننده عفت عمومی.....	۱۰۸
۳. مصادیق پوشاک و آرایش غیرمجاز.....	۱۰۹
الف) مصوبات مربوط به متعلقات وابسته به البسه.....	۱۱۰
ب) مصوبات مربوط به استفاده از البسه غیرمجاز برای مردان.....	۱۱۱

بخش چهارم - عفاف و حجاب در قلمرو اماکن، مراکز و مؤسسات

فصل اول: سیاست‌های کلی	۱۱۵
۱. سیاست‌های نظارتی	۱۱۵
۲. سیاست‌های مدیریتی	۱۱۵
۳. سیاست‌های حمایتی	۱۱۶
۴. سیاست‌های آموزشی و تربیتی	۱۱۷
۵. سیاست‌های تشویقی	۱۱۸
۶. سیاست‌های تبلیغی	۱۱۸
۷. سیاست‌های تقنینی	۱۱۹
فصل دوم: اماکن عمومی	۱۲۱
۱. تأسیس یا اداره مراکز فساد فحشا	۱۲۱
۲. تظاهر به عمل حرام در اماکن عمومی	۱۲۱
۳. تولید، توزیع آثار مستهجن	۱۲۲
فصل سوم: مراکز تخصصی	۱۲۳
۱. مراکز آموزشی و پژوهشی	۱۲۳
الف) مدارس	۱۲۳
الف - ۱. سیاست‌های کلی	۱۲۳
الف - ۲. پوشش و لباس دانش‌آموزان	۱۲۵
الف - ۳. اردوها و بازدیدهای دانش‌آموزی	۱۲۷
ب) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۱۲۸
ب - ۱. سیاست‌های کلی	۱۲۸
ب - ۲. برخورد و معاشرت دانشجویان	۱۳۰
ب - ۳. پوشش و لباس دانشجویان	۱۳۲
ب - ۳-۱. پوشش در دانشگاه	۱۳۲
ب - ۳-۲. مصادیق ایسه، متعلقات وابسته به ایسه و ... (غیرمجاز)	۱۳۴
ب - ۴. شاخص‌های ارزیابی آموزش عالی	۱۳۶
ب - ۵. گزینش اخلاقی داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها	۱۳۷

ب - ۶ اعمال مجرمانه	۱۳۸
ب - ۶ - ۱. اعمال مجرمانه دانشجویان	۱۳۸
ب - ۶ - ۲. اعمال مجرمانه اعضای هیئت علمی	۱۳۹
ج) آموزشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی آزاد	۱۵۱
ج - ۱. سیاست‌های کلی	۱۵۱
ج - ۲. اعمال مجرمانه	۱۵۱
۲. مراکز اداری و خدماتی	۱۵۳
۳. مؤسسات پزشکی	۱۵۵
فصل چهارم: گزینش نیروی انسانی	۱۵۸

بخش پنجم - عفاف و حجاب در قلمرو رسانه‌ها

فصل اول: سیاست‌های کلی	۱۶۳
فصل دوم: اعمال مجرمانه مشترک رسانه‌ها	۱۶۶
فصل سوم: رسانه‌های نوشتاری	۱۶۸
۱. کتاب	۱۶۸
۲. مطبوعات	۱۷۱
۳. خبرگزاری	۱۷۶
فصل چهارم: رسانه‌های دیداری و شنیداری	۱۷۸
۱. رادیو و تلویزیون	۱۷۸
الف) اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش	۱۸۰
الف - ۱. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های اجتماعی	۱۸۰
الف - ۲. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های فرهنگی	۱۸۰
الف - ۳. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های خانواده	۱۸۱
الف - ۴. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های کودک و نوجوان	۱۸۲
الف - ۵. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های معارف اسلامی	۱۸۲
الف - ۶. اهداف، محورها و اولویت‌های تولید، تأمین و پخش گروه‌های ورزش	۱۸۲
ب) سیاست‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های تولید، تأمین و پخش	۱۸۲

ب - ۱. سیاست‌ها و ضوابط ناظر بر تمام برنامه‌ها.....	۱۸۲
ب - ۲. سیاست‌ها و ضوابط گروه‌های برنامه سازی.....	۱۸۹
ب - ۳. سیاست‌ها و ضوابط شبکه‌ها و حوزه‌های برنامه سازی.....	۱۹۳
ب - ۴. سایر سیاست‌ها و ضوابط تولید، تأمین و پخش.....	۱۹۳
۲. سینما.....	۱۹۵
مصادیق غیرمجاز فیلم‌های سینمایی.....	۱۹۶
۳. ماهواره.....	۱۹۷
الف) تولید، توزیع و وارد کردن تجهیزات دریافت از ماهواره.....	۱۹۷
ب) استفاده از تجهیزات دریافت از ماهواره.....	۱۹۸
ج) حمل، نگهداری، نصب و تعمیر تجهیزات دریافت از ماهواره.....	۱۹۹
۴. آثار سمعی و بصری.....	۲۰۰
الف) سیاست‌ها.....	۲۰۰
ب) اعمال مجرمانه.....	۲۰۱
ب - ۱. معرفی آثار سمعی و بصری غیرمجاز.....	۲۰۱
ب - ۲. تولید، تکثیر و توزیع آثار سمعی و بصری غیرمجاز.....	۲۰۲
ب - ۱-۲. آثار سمعی و بصری مستهجن.....	۲۰۲
ب - ۲-۲. آثار سمعی و بصری متذل.....	۲۰۴
ب - ۳. دارندگان آثار سمعی و بصری غیرمجاز.....	۲۰۴
ب - ۴. سوء استفاده از آثار سمعی و بصری غیرمجاز.....	۲۰۴
ب - ۵. تهیه فیلم‌های غیرمجاز.....	۲۰۵
ب - ۶. جبران ضرر و زیان دیده از آثار غیرمجاز.....	۲۰۵
۵. تبلیغات محیطی.....	۲۰۵
الف) سیاست‌ها.....	۲۰۶
ب) ضمانت اجراها.....	۲۰۶
فصل پنجم: رسانه‌های دیجیتال.....	۲۰۸
۱. نرم افزار.....	۲۰۸
۲. پایگاه‌های اطلاع‌رسانی اینترنتی.....	۲۰۸

بخش ششم - عفاف و حجاب در قلمرو فضای سایبر

فصل اول: جرایم و مجازات اشخاص حقیقی.....	۲۱۲
۱. تولید، ارسال، انتشار، توزیع یا معامله محتویات مبتذل یا مستهجن.....	۲۱۲
الف) محتویات مبتذل.....	۲۱۲
ب) محتویات مستهجن.....	۲۱۲
۲. معاونت در دستیابی افراد به محتویات مبتذل یا مستهجن.....	۲۱۳
۳. معاونت در ارتکاب جرایم منافی عفت یا انحرافات جنسی.....	۲۱۳
۴. تغییر یا تحریف فیلم یا صوت یا تصویر افراد به صورت مستهجن.....	۲۱۴
۵. انتشار یا در دسترس قرار دادن صوت، تصویر یا فیلم خصوصی یا خانوادگی.....	۲۱۴
فصل دوم: جرایم و مجازات اشخاص حقوقی.....	۲۱۵
۱. ایجاد کنندگان نقطه تماس بین المللی.....	۲۱۵
۲. مراکز ارایه کننده خدمات اطلاع رسانی و اینترنت رسا (ISP).....	۲۱۶
۳. دفاتر خدمات حضوری اینترنت.....	۲۱۷
۴. پایگاه اطلاع رسانی اینترنتی.....	۲۱۹
فصل سوم: مصادیق پایگاه‌های اطلاع رسانی رایانه‌ای غیر مجاز.....	۲۲۱

بخش هفتم - جرایم جنسی و اعمال منافی عفت

فصل اول: سیاست‌های کلی.....	۲۲۶
فصل دوم: اعمال مجرمانه.....	۲۲۸
۱. در حوزه روابط اجتماعی.....	۲۲۸
الف) تأسیس یا اداره مراکز فساد و فحشا.....	۲۲۸
ب) تشویق به فساد و فحشا.....	۲۲۸
ج) قوادی.....	۲۲۹
ج - ۱. تعریف.....	۲۲۹
ج - ۲. راه‌های ثبوت قوادی در دادگاه.....	۲۲۹
ج - ۳. حد قوادی.....	۲۲۹
د) اعمال منافی عفت عمومی.....	۲۳۰

- د - ۱. جریحه دار کردن عفت عمومی..... ۲۳۰
- د - ۲. تظاهر به اعمال حرام..... ۲۳۰
- د - ۳. تجاوز به عفت و اعمال منافعی عفت..... ۲۳۰
- د - ۴. قاجاق انسان به قصد فحشا..... ۲۳۱
۲. در حوزه روابط خصوصی..... ۲۳۳
- الف) زنا..... ۲۳۳
- الف - ۱. تعریف..... ۲۳۳
- الف - ۲. موجبات حد زنا..... ۲۳۴
- الف - ۳. راه‌های ثبوت زنا در دادگاه..... ۲۳۴
- الف - ۴. اقسام حد زنا..... ۲۳۵
- الف - ۵. کیفیت اجرا حد..... ۲۳۷
- ب) لواط..... ۲۳۹
- ب - ۱. تعریف..... ۲۳۹
- ب - ۲. حد لواط..... ۲۳۹
- ب - ۳. راه‌های ثبوت لواط در دادگاه..... ۲۳۹
- ب - ۴. موارد ملحق به لواط..... ۲۴۰
- ب - ۵. توبه مرتکب لواط..... ۲۴۰
- ج) مساحقه..... ۲۴۱
- ج - ۱. تعریف..... ۲۴۱
- ج - ۲. راه‌های ثبوت مساحقه در دادگاه..... ۲۴۱
- ج - ۳. حد مساحقه..... ۲۴۱
- ج - ۴. توبه مرتکب مساحقه..... ۲۴۱
- ج - ۵. موارد ملحق به مساحقه..... ۲۴۱
- د) قذف..... ۲۴۲
- د - ۱. تعریف..... ۲۴۲
- د - ۲. حد قذف..... ۲۴۲
- د - ۳. موجبات حد قذف..... ۲۴۲

۲۴۲	د - ۴. راه‌های ثبوت قذف
۲۴۴	د - ۵. کیفیت اجرای حد
۲۴۵	هـ) تقییل و مضامجه
۲۴۷	ضمایم
۲۴۹	راهنماهای گسترش فرهنگ عفاف
۲۵۵	مشخصات کامل قوانین و مقررات

www.ketab.ir

مقدمه

رفتار ما انسان‌ها گاه شخصی و درونی‌اند و گاه بیرونی. اگر رفتار درونی ما دارای آثار ویران‌گری باشند، اثر آن در اجتماع چه اندک و چه بسیار، به چشم نمی‌آیند اما اگر رفتار ما جنبه بیرونی داشته باشد، آثار منفی آن هرچند اندک جامعه را لکه دار می‌نماید. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله هشدار می‌دهد:

"ان المصيبة اذا عمل بها العبد سرا لم تضر الا عاملها و اذا عمل بها علانية و لم يغير عليه اضرت بالعام"

همانا هنگامی که گناهی پنهانی باشد، جز گناه‌کار آسیب نمی‌بیند و هنگامی که آشکارا باشد و اعتراض و تفسیر بر ضد آن نشود، به همه مردم آسیب می‌رسد. سنگینی وظیفه جامعه و دولت اسلامی در برابر گناهان آشکار به خوبی از این حدیث نمایان می‌گردد که باید با چاره‌اندیشی، سلامت روانی شهروندان را تضمین کند. در واقع، تفاوت اصلی دولت اسلامی با دولت‌های دموکراتیک و غیر اسلامی، در تحقق ارزش‌های دینی و سیاست‌گذاری در زمینه فرهنگ‌سازی دینی است که با مطالعه سیره نبوی و علوی می‌توان به این نکته دست یافت.

عفاف و حجاب از جمله مهم‌ترین احکام اسلامی و ضروریات دین است که در صورت عدم توجه شهروندان جامعه به آن و تخطی از حدود آن سلامت جامعه را به خطر می‌اندازد؛ لذا برای فرهنگ‌سازی آن توجه تمامی دستگاه‌ها، نهادها و سازمان‌ها اعم از دولتی، نیمه دولتی و خصوصی و همچنین شهروندان جامعه را می‌طلبد.

بر کسی پوشیده نیست که وضع قوانین و مقررات در فرهنگ‌سازی ارزش‌ها نقش مهمی را بازی می‌کند و عفاف و حجاب شهروندان جامعه نیز از این امر مستثنی نیست؛ اما باید اذعان داشت پیچیدگی روابط اجتماعی، به پدیده تورم قوانین و مقررات منجر گردیده است به نحوی که مراجعه به قوانین و یافتن احکام قانونی مربوط به امور جزئی نه تنها برای عموم مردم مشکل بوده بلکه اهل فن را نیز با مشکل مواجه می‌سازد. در این

میان، تدوین مجموعه قوانین موضوعی با هدف گردآوری مقررات در یک موضوع خاص، راه حلی است که تا حدودی سختی مراجعه به قوانین پراکنده میان حجم انبوه قوانین را می‌کاهد.

پوهش حاضر که بردارنده تمامی قوانین و مقررات عفاف و حجاب است، گامی است در مسیر رسیدن به هدف فوق که سالیان متمادی است ذهن اینجانب را به خود مشغول کرده است.

در ابتدا بر این باور بودم که کم‌رنگی عفاف و حجاب در جامعه به‌جهت نبود قانون در این حوزه است اما پس از جمع‌آوری این مجموعه باورم تغییر کرد. اکنون بر این باورم که عدم اطلاع مجریان قانون و عدم اجرای درست و صحیح قوانین، به کم‌رنگی عفاف و حجاب در جامعه اسلامی دامن زده است هرچند اصلاح بسیاری از این قوانین را بسیار لازم می‌دانم.

در این کتاب، قوانین و مقررات عفاف و حجاب را بر اساس موضوع در هشت بخش دسته‌بندی نموده‌ام.

بخش نخست که شامل دو فصل "اصول و مبانی گسترش فرهنگ عفاف" و "راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف" می‌باشد، به اصول و سیاست‌های کلی و پایه‌ای عفاف و حجاب می‌پردازد. البته برخی از سیاست‌های این حوزه به فراخور فصول کتاب، تحت موضوعات مربوط به خود تدوین شده‌اند.

بخش دوم: به وظایف تخصصی دستگاه‌ها و سازمان‌ها و نهادهای دولتی می‌پردازد. بخش معظم و مهم این وظایف مصوب شورای فرهنگ عمومی است. برای برخی از این دستگاه‌ها، وظایف دیگری نیز در سایر قوانین مشاهده شده که به این مجموعه افزوده شده است.

بخش سوم: عفاف و حجاب در قلمرو پوشش و لباس؛ این بخش شامل پنج فصل می‌باشد که عبارتند از: سیاست‌های حکومت در برابر پوشش، قوانین مرتبط با طراحی و تولید، قوانین مرتبط با واردات و صادرات، قوانین مرتبط با عرضه و فروش و قوانین مرتبط با مصرف کنندگان پوشاک و البسه.

بخش چهارم: عفاف و حجاب در قلمرو اماکن، مراکز و مؤسسات؛ این بخش که در چهار فصل تنظیم شده است به سیاست‌های کلی عفاف و حجاب در اماکن و مؤسسات، قوانین مرتبط با اماکن عمومی و مراکز تخصصی (مراکز آموزشی و پژوهشی، مراکز اداری و خدماتی و مؤسسات پزشکی) و قوانین مرتبط با گزینش نیروی انسانی پرداخته است.

بخش پنجم: عفاف و حجاب در قلمرو رسانه؛ این بخش که در چهار فصل تنظیم شده است دربرگیرنده تمامی قوانین مرتبط به عفاف و حجاب در حوزه رسانه است؛ رسانه‌هایی همچون کتاب، مطبوعات، خبرگزاری‌ها، صدا و سیما، سینما، نرم افزار و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی اینترنتی.

بخش ششم: عفاف و حجاب در قلمروی فضای سایبر؛ این بخش که در سه فصل تنظیم شده است به جرایم و مجازات اشخاص حقیقی و حقوقی و مصادیق پایگاه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای غیرمجاز پرداخته شده است.

بخش هفتم: جرایم جنسی و اعمال منافق عفت؛ در این بخش به سیاست‌های حکومت در برابر جرایم جنسی و نیز اعمال مجرمانه در حوزه روابط اجتماعی و خصوصی پرداخته شده است.

در بخش ضمایم کتاب، قانون راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف پیوست شده است. در انتهای کتاب، مشخصات کامل قوانین و مقرراتی که در کتاب استفاده شده، آمده است. این مشخصات شامل نام قانون، مرجع تصویب، تاریخ تصویب و احیاناً توضیحات لازم دیگر می‌باشد.

شاید بتوان گفت که این ضمیمه یکی از مهم‌ترین بخش‌های کتاب است چراکه بهترین مرجع برای پژوهش‌گران در حوزه عفاف و حجاب است.

قلمرو تمام قوانین و مقررات گردآوری شده در این مجموعه، قوانینی است که دارای ضمانت اجرایی می‌باشند و تمامی مردم و دستگاه‌ها ملزم به اجرای کامل آن می‌باشند وگرنه بسیار بود قوانینی که هیچ‌گونه ضمانت اجرایی نداشتند.

این پژوهش در چند نوبت و مراحل مختلف، ارزیابی، مباحثه و اصلاحات متعدد به خود دیده است. سپس، حاصل کار در شورای پژوهشی مورد نقد و ارزیابی اساتید

فقه و حقوق قرار گرفته است. در همه مراحل ارزیابی‌ها و اصلاحات، تلاش بر این بوده که آخرین اصلاحات قانونی اعمال شده و به بهترین صورت ممکن طبقه‌بندی گردد تا مخاطبین به سهولت بتوانند به مقررات مدنظر خود دست یابند.

در اینجا از مشوقان خود، حضرت حجت الاسلام والمسلمین علی‌یار فجری پدر بزرگوار استانب و حجت‌الاسلام محمدمهدی کریمی‌نیا و جناب آقایان دکتر اسماعیل آقابایی و تقی برهانی و همچنین همسر صمیمانه قدردانی و سپاس‌گزاری می‌کنم. همچنین به طور ویژه از جناب آقای دکتر ساریخانی که بر بنده منت نهاده و مقدمه‌ای را بر کتاب مرقوم داشته‌اند و نیز حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر عزیزالله فهیمی که حمایت‌های معنوی ایشان همواره شامل حال بنده بوده است تقدیر و تشکر می‌نمایم.

پژوهش در مسیر اصلاح، تقویت و آماده‌سازی برای نشر، از هم‌فکری و همکاری اساتید و همکاری‌های نیز برخوردار بوده است. ابتدا، از جناب آقای خرسندی مدیر انتشارات خرسندی کمال تشکر و قدردانی می‌شود. همچنین نسبت به سایر ارزیابان حجج اسلام سید جعفر حق‌شناس، جعفر رضازاده، دکتر ابراهیم سفیمی سروستانی و فاضل ارجمند جناب آقای مهدی چپرین مراتب تقدیر و تشکر خود را اعلام می‌دارم و از خدای قادر متعال دوام توفیقات روزافزون الهی را برای همه عزیزان فرهنگ‌مدار و سخت‌کوش که در مسیر تحقق قوانین و مقررات با رویکرد کارآمدی، اقتدار و پالندگی فرهنگی هرچه بیشتر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران گام بر می‌دارند، مسألت می‌نمایم.

یادآور می‌شود با اجرایی شدن لایحه مجازات اسلامی، کلیه قوانین و مقررات مغایر از جمله قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۰)، مواد ۲۲۵-۲۲۹ و ماده ۷۲۷ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۷۵)، نسخ می‌گردد. از آن‌جا که لایحه یاد شده تا زمان انتشار این کتاب اجرایی نشده، مواد قانونی بر مبنای قانون مجازات اسلامی تنظیم گردیده است.

علیرضا فجری

اردیبهشت ۱۳۹۱

والحمد لله رب العالمین